

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 16/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård och till vissa lagar som har samband med den

Till kulturutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 juni 2013 regeringens proposition med förslag till lag om elev- och studerandevård och till vissa lagar som har samband med den (RP 67/2013 rd) till kulturutskottet för beredning och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till kulturutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anne-Marie Brisson och undervisningsråd Elise Virnes, undervisnings- och kulturministeriet
- konsultativ tjänsteman Pia-Liisa Heiliö och konsultativ tjänsteman Marjaana Pelkonen, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Anna-Riitta Wallin, justitieministeriet
- förvaltningsdirektör Matti Lahtinen, Utbildningsstyrelsen
- förvaltningsdirektör Ritva Kujala, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- överläkare Marke Hietanen-Peltola, Institutet för hälsa och välfärd
- utvecklingschef Marja Lahtinen och specialsakkunnig Aila Puustinen-Korhonen, Finlands Kommunförbund

- arbetsmarknadsjurist Riitta Arko, Kommunarbetsgivarna
- elevvårdschef Vesa Nevalainen, Helsingfors stad, utbildningsverket
- arbetsmarknadsjurist Sanna Haanpää, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ
- intressebevakningsexpert Antti Seitamaa, Finlands Yrkesstuderandes Centralförbund — SAKKI rf
- expert Nelli Karkkunen, Förbundet för studerandekårer vid yrkeshögskolorna i Finland rf
- ordförande Daniel Sazonov, Finlands Gymnasistförbund rf
- biträdande verksamhetsledare Risto Ihalainen, Finlands Läkarförbund
- ordförande Nina Huovinen, Alliansen för Finlands Studerande — OSKU r.f.
- ordförande Tuomo Tikkanen, Suomen Psykologiliitto ry
- ordförande Leila Lehtomäki, Finlands Hälsovårdarförbund FHVF rf
- ordförande Hanna Gråsten-Salonen, Koulu-kuraattorit — Skolkuratorer ry
- förhandlingschef Petri Toiviainen, Högskoleutbildade samhällsvetare rf .

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- lektorer och professorer i ämnet socialpsykologi vid Helsingfors universitet
- Suomen Sosiaalipsykologit ry

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Syftet med propositionen är att skapa klarhet i lagstiftningen och sammanföra de för närvarande spridda bestämmelserna om elev- och studerandevård i en ny lag. Ett syfte med förslaget är att överföra tyngdpunkten inom elevhälsan alltmer på generellt inriktat arbete i stället för individuellt inriktat arbete och på ett mera förebyggande arbete i stället för korrigerande verksamhet.

Ett mål är också att främja elevernas och studerandenas inläring, hälsa och välbefinnande och förebygga uppkomsten av problem till exempel genom åtgärder som förebygger mobbning. Vidare ska propositionen främja välbefinnandet, tryggheten och den sociala gemenskapen i hela skolan. Förebyggande stöd inom den generellt inriktade elevhälsan och tillräckliga elev- och studerandevårdstjänster minskar enligt propositionsmotiven trycket på att förflytta elever och studerande till specialundervisningen och minskar också behovet av psykiatriska tjänster och barnskyddsinsatser.

Utskottet poängterar att välfungerande elevhälsotjänster stöder inte bara eleverna och de studerande utan även familjerna och lärarna i deras undervisning och fostran. Det är viktigt att elevhälsan också har som mål att jämna ut de effekter som elevernas och de studerandes varierande socioekonomiska bakgrunder har på skolgången och studierna.

Propositionen ger en klar förbättring särskilt för studerande på andra stadiet, eftersom de får utökad tillgång till elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster genom den kommun där läroanstalten är placerad, på samma sätt som eleverna i den grundläggande utbildningen redan nu. Tillgången till tjänster förbättras dessutom genom de föreslagna tidsfristerna för kontakt med psykolog, kurator och hälsovårdare. Med tanke på det förebyggande arbetet är det viktigt att expertis inom psykologi och den sociala sektorn finns tillgänglig på läroinrättningarna redan innan det

uppstår behov av barnskydd och andra korrigerande åtgärder. För att de mål som ställs upp i lagen ska nås måste kompetensen hos flera olika yrkesgrupper utnyttjas.

En enhetlig lag om elev- och studerandevård underlättar också ett sektorsövergripande samarbete mellan sakkunniga för barnets bästa samt samordning av elevhälsan på ett sätt som beaktar de olika förvaltningsområdenas verksamhetskulturer. Utskottet understryker att man i den riksomfattande styrningen måste se till att reformen inte leder till en splittring av de tjänster som de unga behöver.

Kostnaderna för utökningen av psykolog- och kuratorstjänsterna har i budgeten uppskattats till 26,2 miljoner euro. När reformen genomförs är det skäl att följa med hur väl resurserna räcker till och om de inbesparingar som förutses i propositionen verkligen uppnås.

Behörighetsvillkor för kurator

I den gällande lagstiftningen finns inga specialbestämmelser om behörighetsvillkoren för skolkuratorer. I praktiken har man tillämpat 11 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården, enligt vilken behörighetsvillkor för uppgiften är lämplig utbildning. I motiven till propositionen konstateras att det enligt den allmänna tolkningen har förutsatts socialarbetarbehörighet av skolkuratorer, men att det vid sidan av socialarbetare också arbetar många personer som avlagt socionomexamen (YH) inom skolans elevvård. Enligt uppgift till utskottet har en del av de nuvarande kuratorerna någon annan högre högskoleexamen (t.ex. i socialpsykologi).

Det föreslås att behörighetsvillkor för kurator ska vara minst en sådan yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området med inriktning på det sociala området som anges i 6 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården. En ansvarig kurator ska ha behörighet som socialarbetare. Utskottet ser det som viktigt att kuratorerna har den sakkunskap inom socialbranschen som uppgif-

ten kräver och tillstyrker därför att behörighetskraven godkänns enligt propositionen. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen (28 §) ska den som vid lagens ikraftträdande sköter kuratorsuppgifter i ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande men inte uppfyller behörighetsvillkoren för kurator enligt den nya bestämmelsen i 7 § 2 mom. få fortsätta sköta uppgifterna i högst fyra års tid. Det förutsätter även att personen har skött kuratorsuppgifter i minst två års tid före ikraftträdandet. Utskottet föreslår att villkoret ska vara att kuratorsuppgifter har skötts i minst ett års tid. Övergångsbestämmelsen ger den som har skött kuratorsuppgifter i högst fyra års tid att komplettera sin utbildning för att få den behörighet som avses i 7 § i lagförslaget. Utskottet ser det som viktigt att den fortbildning som ges under övergångsperioden planeras och genomförs flexibelt, så att den praktiska erfarenhet som inhämtats i kuratorsarbetet och de studier i socialbranschen som den som skött kuratorsuppgifter har genomfört tas i beaktande så att de berörda inte försätts i en oskälig situation och så att tillgången till kuratorer inte äventyras.

Integritetsskydd

Enligt propositionen ska varje läroanstalt ha en sektorsövergripande styrgrupp för elevhälsan. Gruppen ska ansvara för planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elevhälsan. Den kan också samordna den generellt och den individuellt inriktade elevhälsan. Elevhälsogruppen leds av en representant som utsetts av utbildningsanordnaren. Individuellt inriktad elevhälsa till stöd för en enskild elev ska genomföras av en snäv expertgrupp som sammansätts från fall till fall. Det är en verksamhetsform som inte tagits upp på författningsnivå tidigare. Syftet är att hitta lösningar som fungerar i elevens dagliga skolarbete.

Individuellt inriktad elevhälsa är en stödform som kräver den studerandes samtycke. Enligt propositionsmotiven ska det i gruppen ingå några av följande personer inom elevhälsan vid läroanstalten i fråga: hälsovårdare, läkare, kurator, psykolog, studiehandledare och den studerandes gruppleddare eller någon annan lärare som är vik-

tig för honom eller henne i den aktuella situationen. Gruppen ska vidare ha rätt att konsultera enskilda experter som är viktiga just med tanke på det aktuella ärendet och till dem lämna ut uppgifter av relevans för konsultationen.

Eftersom individuellt inriktad elevhälsa är frivillig för den studerande och dennes laglige företrädare, står det klart att en förutsättning för att tjänsten ska användas och för att elevhälsan ska nå framgång är att den tillfredsställer såväl ett allmänt som den enskildes krav på konfidentialitet. Inom social- och hälsovården utgör konfidentialiteten och integritetsskyddet den etiska grunden och är avgörande för en framgångsrik verksamhet. Det gäller också de uppgifter inom den individuellt inriktade elevhälsan - där tjänsterna i hög grad produceras av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården - som den stödbehövande ska kunna utnyttja under konfidentialitet. Lagen måste därför ha klara bestämmelser om behandlingen av känsliga personuppgifter som uppkommer i elevhälsan. Känsliga uppgifter som uppkommer i verksamheten och sparas i elevhälsans register får inte utan laglig grund användas på annat sätt eller i strid med det ursprungliga syftet. Utskottet föreslår att bestämmelserna om behandling av personuppgifter i 19-23 § i lagförslaget preciseras på det sätt som anges senare i utlåtandet.

Utskottet välkomnar att det genom lagen införs en ny och smidigare möjlighet att klarlägga stödbehovet med hjälp av experter. För att detta ska lyckas bör medlemmarna i expertgruppen ha mycket fria händer att till varandra lämna ut uppgifter, också sekretessbelagda sådana, som är nödvändiga för att klarlägga behovet av stöd, genomföra stödåtgärder och ordna andra tjänster inom elevhälsan. I sådana fall är tröskeln för att lämna ut social- och hälsovårdsrelaterade uppgifter till en lärare, gruppleddare eller någon annan som med den studerandes samtycke deltar i gruppens verksamhet lägre än vad som bestäms i 40 § och 41 § i lagen om grundläggande utbildning.

Enligt 40 § i lagen om grundläggande utbildning har de som deltar i elevvårdsarbetet rätt att av varandra få och till varandra samt elevens lä-

rare och den myndighet som ansvarar för undervisningen och verksamheten ge ut information som är nödvändig för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven. Rektorn deltar i regel inte i den expertgrupp som genomför individuellt inriktad elevhälsa, men bör trots bestämmelserna om sekretess få sådana uppgifter som är nödvändiga för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven. Utskottet föreslår att 40 §:n 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning ändras så att rektorn får de nämnda uppgifterna även om han eller hon själv inte har deltagit i den individuellt inriktade elevhälsan.

Enligt 41 § i lagen om grundläggande utbildning har en utbildningsanordnare trots bestämmelserna om sekretess rätt att av alla inom social- och hälsovården få de uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen. Utlämnandet av sådana uppgifter om elevhälsan som utbildningsanordnaren behöver är således inte beroende av bestämmelserna i lagen om elev- och studerandevård, som endast innehåller normer för informationsutbyte i samband med elevhälsoverksamhet som sker på frivillig basis.

Utskottet ser det som en brist att lagförslaget inte har någon bestämmelse om möjligheten att lämna ut och ta emot uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning. En sådan bestämmelse skulle behövas för en smidigare tillgång till uppgifter.

Detaljmotivering

1. Lag om elev- och studerandevård

1 §. Lagens tillämpningsområde. Lagen ska enligt förslaget tillämpas på alla som får undervisning inom den grundläggande utbildningen, med undantag av de föreslagna begränsningarna i 2 mom. Utskottet föreslår att bestämmelsen i 1 mom. formuleras om enligt detta syfte.

5 §. Individuellt inriktad elevhälsa. Utskottet föreslår att 1 mom. preciseras så att det i 2 punkten anges att det gäller psykolog- och kurators-tjänster inom elevhälsan. Vidare föreslås det att

momentet får en ny punkt 4, enligt vilken individuellt inriktad elevhälsa även avser sådana social- och hälsovårdstjänster vid specialläroanstalter som nämns i 10 §.

6 §. Elevhälsa i enlighet med en läroplan. Utskottet föreslår att det i bestämmelsen ska nämnas att man med hjälp av elevhälsa i enlighet med en läroplan utöver inläring även ska stödja välbefinnandet. Vidare föreslår utskottet att det i paragrafen tas in en hänvisning till lagstiftningen om utbildning.

10 §. Social- och hälsovårdstjänster för att stödja undervisningen och utbildningen i specialläroanstalter. Utskottet föreslår att 1 mom. formuleras om så att möjligheten att ordna hälso- och sjukvårdstjänster i sådana situationer som avses i 7 och 8 § i lagen om grundläggande utbildning gäller utbildningsanordnare som har till uppgift att ordna utbildning för barn med funktionsnedsättning.

Det föreslås att paragrafen får ett nytt 4 mom. enligt vilket utbildningsanordnaren ska se till att de som sköter elevhälsouppgifter har tillgång till lämpliga databehandlingstjänster.

14 §. Elevhälsogrupper. Utskottet föreslår att 4 mom. om sammansättningen av den sektorsövergripande expertgruppen som tillsätts från fall till fall preciseras så att gruppens sammansättning är beroende av den studerandes eller vårdnadshavarens samtycke.

16 §. Kontakt för att anlita elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster. I 1 mom. föreslås det att också studiesvårigheter nämns som grund för att kontakta elevhälsans psykolog eller kurator.

17 §. Möjlighet att nå hälsovårdare och läkare inom skol- och studerandehälsovården. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras så att de studerande ska ges möjlighet att vardagar under tjänstetid omedelbart få kontakt med studerandehälsovården eller med en annan enhet vid hälsovårdscentralen.

18 §. De studerandes och deras lagliga företrädares ställning inom elevhälsan. Utskottet föreslår att paragrafen får ett nytt 3 mom. enligt vilket vårdnadshavaren inte har rätt att förbjuda en minderårig att utnyttja elevhälsotjänsterna.

19 §. Behandling av elevhälsoärenden som gäller enskilda studerande. Det föreslås att paragrafens struktur ändras och görs klarare på så sätt att det i 1 mom. föreskrivs att behandling av ett ärende i en sektorsövergripande expertgrupp förutsätter samtycke av den studerande eller vid behov av dennes vårdnadshavare. Expertgruppen har rätt att vid behov höra experter som anses behövliga. De som medverkar i expertgruppens verksamhet har enligt 3 mom. rätt att till varandra och till dem som ansvarar för ordnandet av elevhälsan ge ut uppgifter som är nödvändiga för att klarlägga den studerandes behov av stöd och genomföra stödåtgärderna. För klarhetens skull föreslår utskottet att 4 mom. utöver förvaltningslagens jävsbestämmelser föreskriver att en medlem i expertgruppen inte får delta i ett sådant administrativt beslut som berör den studerande, om de uppgifter som medlemmen har fått genom gruppen kan inverka på beslutet. Det föreslås även att paragrafens rubrik ändras.

20 §. Elevhälsans journaler. Utskottet föreslår lagtekniska preciseringar i 1 och 3 mom. Vidare föreslås det att bestämmelser om hälso- och sjukvårdens och kuratorernas patientjournaler införs i 21 § i stället för i 2 mom. Dessutom föreslår utskottet att man i den elevhälsojournal som avses i 3 mom. kan registrera behövliga uppgifter om den studerande.

21 §. Elevhälsans register. Utskottet föreslår att det i en ny 21 § bestäms om elevhälsans patient- och klientjournaler. Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska enligt bestämmelsen spara uppgifter om individuella möten med den studerande i en patientjournal och en kurator ska spara motsvarande uppgifter i en klientjournal för elevhälsans kurator.

22 §. Hemlighållande av uppgifter i elevhälsoregistret. Det föreslås att det bestäms om elevhälsans register och handlingar i 22 §. I 1 mom. föreskrivs om vilka handlingar som ska sparas i elevhälsoregistret, patientregistret, kurators klientregister och i de delregister som utbildningsanordnaren för i enlighet med 10 §.

I 2 mom. bestäms om utbildningsanordnarens ansvar för att användningen och behandlingen av registeruppgifterna sker under säkerställande av integritetsskyddet.

23 §. Rätt till undantag från sekretessen. I paragrafen föreslås det bestämmelser om skydd för personuppgifter, sekretess och undantag från sekretessen. Utskottet föreslår att det i 1 mom. tas in hänvisningar till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet också för situationer där det inte är frågan om handlingar eller uppgifter som anknyter till utövning av offentlig makt.

I 2-4 mom. hänvisas till bestämmelser om hemlighållande och behandling av patientuppgifter och klientuppgifter inom socialvården.

25 §. Uppföljning och utvärdering av elevhälsan. Utskottet föreslår att 3 mom. ändras så att den förvaltningsmyndighet inom utbildningsområdet till vilken de uppgifter som behövs för den riksomfattande utvärderingen och utvecklingen ska lämnas inte nämns vid namn.

26 §. Tillsyn över elevhälsan. I hänvisningen i 2 mom. bör utöver tillsyn även styrning nämnas.

28 §. Övergångsbestämmelser. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras så att villkoret är att kuratorsuppgifter har skötts i minst ett års tid.

2. Lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning

16 a §. Intensifierat stöd. Eftersom propositionen inte syftar till göra det intensifierade stödet beroende av samtycke föreslår utskottet att 2 mom. ändras så att intensifierat stöd inleds och anordnas i ett yrkesövergripande samarbete till-

sammans med elevhälsans yrkesutbildade personer.

17 §. Särskilt stöd. Eftersom det särskilda stöd som avses i bestämmelsen inte ska göras beroende av samtycke föreslår utskottet att 3 mom. preciseras.

40 §. Hemlighållande och behandling av personuppgifter. Utskottet föreslår att det i 2 mom. föreskrivs också om rektorns rätt att av dem som

deltar i elevhälsoarbetet få uppgifter som är nödvändiga för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet anför

att lagförslag 1 och 2 godkänns med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag om elev- och studerandevård

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det om den rätt till elevhälsa som gäller för eleverna inom den *(utesl.)* utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) och för de studerande inom den utbildning som avses i gymnasielagen (629/1998) och i lagen om yrkesutbildning (630/1998).

(2 och 3 mom. som i RP)

2—4 §
(Som i RP)

5 §

Individuellt inriktad elevhälsa

Med individuellt inriktad elevhälsa avses i denna lag att en enskild studerande tillhandahålls

(1 punkten som i RP)

2) psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan,

3) sektorsövergripande individuellt inriktade insatser från elevhälsan,

4) sådana av utbildningsanordnaren ordnade social- och hälsovårdstjänster som avses i 10 §. (Ny)

(2 mom. som i RP)

6 §

Elevhälsa i enlighet med en läroplan

Med elevhälsa i enlighet med en läroplan avses verksamhet för att stödja det generella och det individuella välbefinnandet samt uppkomsten av en sund och trygg inlärningsmiljö, främ-

ja den psykiska hälsan och förebygga marginalisering samt främja välbefinnandet inom läroanstalten. Med hjälp av elevhälsa i enlighet med en läroplan kan man stödja inläring och välbefinnande samt i ett så tidigt skede som möjligt identifiera, lindra och förebygga hinder för inläring, inläringssvårigheter och andra studierelaterade problem. *Närmare bestämmelser om genomförandet av undervisningen och stödet för inläringen ges i lagarna om utbildning och i motiveringarna till de läroplaner som gjorts upp med stöd av dem.*

7 och 8 §
(Som i RP)

2 kap.

Anordnande av elevhälsa

9 §
(Som i RP)

10 §

Social- och hälsovårdstjänster för att stödja undervisningen och utbildningen i specialläroanstalter

Trots vad som föreskrivs i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) får en i 7 och 8 § i lagen om grundläggande utbildning avsedd utbildningsanordnare som har till uppgift att ordna utbildning för barn med *funktionsnedsättningar* och en i 20 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning avsedd utbildningsanordnare ordna hälso- och sjukvårdstjänster för sina studerande för att stödja undervisningen och utbildningen. Utbildningsanordnaren ska lämna regionförvaltningsverket en anmälan som innehåller de uppgifter som avses i 4 § i lagen om privat hälso- och sjukvård. För verksamheten svarar en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som utsetts av utbildningsanordnaren och som ska vara godkänd av den tillsynsmyndighet som avses i 4 § 1 den lagen.

(2 och 3 mom. som i RP)

En utbildningsanordnare enligt 1 mom. ska se till att de som utför sådant elevhälsoarbete som avses i 1 och 2 mom. har tillgång till databehandlingstjänster som gör det möjligt att på lämpligt sätt behandla och spara de uppgifter som uppkommer i arbetet i särskilda delregister för elevhälsan vilka förs för att användas av de yrkesutbildade personer som avses ovan. (Nytt)

11—13 §
(Som i RP)

14 §

Elevhälsogrupper

(1—3 mom. som i RP)

Ärenden som gäller utredande av behovet av stöd och anordnande av elevhälsotjänster för en enskild studerande eller en viss grupp av studerande behandlas av en sektorsövergripande expertgrupp som tillsätts från fall till fall. *En expert kan utses till medlem i expertgruppen endast med den studerandes samtycke eller, om denne saknar förutsättningar att bedöma vad samtycke innebär, med vårdnadshavarens samtycke.* Expertgruppen utser inom sig en ansvarsperson.

(5 mom. som i RP)

3 kap.

Genomförande av individuellt inriktad elevhälsa

15 §
(Som i RP)

16 §

Kontakt för att anlita elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster

Om en anställd vid läroanstalten eller inom elevhälsan bedömer att det behövs psykolog- eller kuratorstjänster inom elevhälsan för att förebygga eller övervinna *studiesvårigheter* eller sociala eller psykiska svårigheter hos en studerande

de, ska den anställda tillsammans med den studerande utan dröjsmål kontakta elevhälsans psykolog eller kurator och lämna de uppgifter som den anställda känner till och som behövs för bedömning av behovet av stöd.

(2—4 mom. som i RP)

17 §

Möjlighet att nå hälsovårdare och läkare inom skol- och studerandehälsovården

(1 mom. som i RP)

De studerande ska ges möjlighet att vardagar under tjänstetid omedelbart få kontakt med studerandehälsovården eller någon annan verksamhetsenhet vid hälsovårdscentralen. Bedömning av vårdbehovet och vård som i samband med bedömningen av vårdbehovet har konstaterats vara medicinskt eller odontologiskt nödvändig ska ordnas i enlighet med 51 § i hälso- och sjukvårdslagen.

18 §

De studerandes och deras lagliga företrädares ställning inom elevhälsan

(1 och 2 mom. som i RP)

Vårdnadshavaren har inte rätt att förbjuda en minderårig att utnyttja elevhälsotjänster. (Nytt)

19 §

Behandling av ärende i en sektorsövergripande expertgrupp som tillsätts till stöd för den studerande

Behandling av ett ärende i en sektorsövergripande expertgrupp som tillsätts till stöd för den studerande förutsätter samtycke av den studerande eller, om denne saknar förutsättningar att bedöma vad samtycke innebär, av vårdnadshavaren.

Expertgruppen har rätt att höra de experter den anser behövliga.

Trots bestämmelserna om sekretess har de som deltar i den sektorsövergripande expertgruppens verksamhet enligt 14 § 4 mom. rätt att till varandra och till dem som ansvarar för ordnandet av elevhälsan lämna ut uppgifter som är nödvändiga för att klarlägga behovet av stöd och genomföra stödåtgärder och för att ordna andra elevhälsotjänster. Bestämmelser om rätten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter i samband med hörande av experter som avses i 2 mom. finns i 26 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

En medlem i en sådan expertgrupp som avses i denna paragraf får inte delta i ett administrativt beslut som fattas vid läroanstalten och som rör en studerande, om uppgifter som medlemmen fått genom expertgruppen kan påverka beslutet.

20 §

Elevhälsans journaler

Uppgifter som behövs för anordnande och genomförande av individuellt inriktade insatser från elevhälsan ska dokumenteras i elevhälsans journaler så som anges i denna paragraf och i 21 §. I denna lag föreskrivs det inte om sådana uppgifter om de studerande som införs i elev- eller studeranderegister för ordnande och genomförande av undervisning eller utbildning.

(2 mom. utesl.)

När en enskild studerandes behov av insatser från elevhälsan utreds i den sektorsövergripande expertgrupp för elevhälsan som avses i 14 § 4 mom. eller när dess medlemmar genomför tidigare planerade och överenskomna individuellt inriktade stödinsatser från elevhälsan ska expertgruppens ansvarsperson i en elevhälsojournal anteckna de uppgifter om den studerande som är *behövliga* med tanke på målen för gruppens verksamhet. Även andra medlemmar i expertgruppen får trots tystnadsplikten göra anteckningar av detta slag.

(3 och 4 mom. som 4 och 5 mom. i RP)

21 §

Elevhälsans patient- och klientjournaler

Anställda inom skol- och studerandehälsövården, elevhälsans psykolog samt övriga yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som arbetar med elevhälsan enligt 10 § ska spara de uppgifter som anknyter till individuella möten med den studerande i en patientjournal.

Elevhälsans kurator ska spara uppgifterna från individuella möten i en klientjournal för elevhälsans kurator.

Andra experter inom socialvården som arbetar med sådana elevhälsouppgifter som avses i 10 § ska spara uppgifterna från individuella möten med sina klienter i elevhälsans klientjournal.

22 §

Elevhälsans register och handlingar

Handlingar som uppkommer i den individuellt inriktade elevhälsa som avses i 5 § ska sparas i elevhälsans personregister enligt följande:

1) elevhälsojournaler för den sektorsövergripande expertgrupp som avses i 20 § 2 mom. samt andra handlingar som erhållits och gjorts upp för gruppens användning ska sparas i ett elevhälsoregister som förs av utbildningsanordnaren,

2) patienthandlingar som erhållits och gjorts upp för att användas av anställda inom skol- och studerandehälsövården och elevhälsans psykolog ska sparas som delregister i ett patientregister som förs av den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som har ordnat tjänsten,

3) klienthandlingar som erhållits och gjorts upp för att användas av elevhälsans kurator ska sparas i ett klientregister för elevhälsans kurator och

4) klienthandlingar som erhållits och gjorts upp för att användas av sådan yrkesutbildad personal inom socialvården som producerar tjänster som en i 10 § avsedd utbildningsanordnare själv ordnar samt patienthandlingar som erhållits och gjorts upp för att användas av yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvår-

den ska sparas i delregister för elevhälsan som förs för dessa ändamål.

Utbildningsanordnaren ska se till att användningen och behandlingen samt styrningen och övervakningen av uppgifterna i de delregister för elevhälsan som avses i 1 mom. 1 och 4 punkten sker på ett sätt som säkerställer sekretessen och integritetsskyddet. Utbildningsanordnaren ska för detta ändamål utse en dataskyddsansvarig.

23 §

Skydd för personuppgifter, sekretess och undantag från sekretessen

Om inte något annat föreskrivs i denna lag tillämpas 22—24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på sekretess för handlingar och i dem ingående uppgifter som erhållits och upprättats under skötseln av arbetsuppgifter som avses i denna lag samt på tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande av uppgifter som erhållits i skötseln av dessa arbetsuppgifter. På samma sätt tillämpas bestämmelserna i 7 kap. i nämnda lag på undantag och upphörande av sekretess och 35 § i samma lag på straff för brott mot skyldigheten att iaktta sekretess, också i de fall där det inte är frågan om handlingar eller uppgifter som upprättats eller erhållits för en arbetsuppgift som omfattar utövning av offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i samma lag. På behandling av personuppgifter i elevhälsans register tillämpas i övrigt det som föreskrivs i personuppgiftslagen (523/1999).

Bestämmelser om sekretess för och behandling av patientuppgifter i patienthandlingar enligt 22 § 1 mom. 2 och 4 punkten finns i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1995) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007).

Bestämmelser om behandling av klientuppgifter i klienthandlingar avsedda för elevhälsans kurator enligt 22 § 1 mom. 3 punkten och om behandling av klientuppgifter i klienthandlingar avsedda för yrkesutbildad personal inom social-

vården enligt 4 punkten finns i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2013) och i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007).

4 kap.

Styrning och tillsyn

24 §
(Som i RP)

25 §

Uppföljning och utvärdering av elevhälsan

(1 och 2 mom. som i RP)

Utbildningsanordnaren ska trots sekretessbestämmelserna på begäran lämna *utbildningsförvaltningsmyndigheten* och Institutet för hälsa och välfärd de uppgifter som behövs för den riksomfattande utvärderingen, utvecklingen, statistikföringen och uppföljningen av elevhälsan.

26 §

Tillsyn över elevhälsan

(1 mom. som i RP)

Bestämmelser som gäller *styrning och tillsyn* över de elevhälsotjänster som anges i 7 och 8 § finns i 3 § i socialvårdslagen (710/1982) och i 2 § i folkhälsolagen (66/1972).

(3 mom. som i RP)

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

27 §
(Som i RP)

28 §

(1 mom. som i RP)

Trots vad som föreskrivs i 7 § 2 mom. får den som vid denna lags ikraftträdande har skött kuratorsuppgifter i ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande i minst *ett* års tid omedelbart före ikraftträdandet fortsätta sköta uppgifterna i samma tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till och med den 31 juli 2018.

2.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 29 § 2 mom. och 31 a § 2—4 mom., sådana de lyder, 29 § 2 mom. i lag 477/2003, 31 a § 2 mom. i lag 1352/2010 och 31 a § 3 och 4 mom. i lag 642/2010, samt

ändras 16 a § 2 mom., 17 § 3 mom., 31 a § 1 mom., 40 § 2 och 4 mom. och 42 § 1 mom., sådana de lyder, 16 a § 2 mom., 17 § 3 mom. och 40 § 2 och 4 mom. i lag 642/2010, 31 a § 1 mom. i lag 477/2003 och 42 § 1 mom. i lag 1444/2009, som följer:

16 a § (Ny)

Intensifierat stöd

— — — — —
Intensifierat stöd inleds och anordnas efter yrkesövergripande behandling i *samråd med elev-*

hälsans yrkesutbildade personer och utifrån en pedagogisk bedömning.

17 § (Ny)

Särskilt stöd

— — — — —
Ett beslut om särskilt stöd får inte meddelas innan utbildningsanordnaren hört eleven och dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare enligt 34 § i förvaltningslagen (434/2003), fått en utredning om elevens framsteg vid inläringen som lämnas av dem som ansvarar för elevens undervisning samt en utredning genom yrkesövergripande samarbete *med elevhälsans yrkesutbildade personer* om det intensifierade stöd eleven fått och om helhetssituationen för honom eller henne. Utifrån dessa uppgifter ska utbildningsanordnaren bedöma behovet av särskilt stöd (pedagogisk utredning). Den pedagogiska utredningen ska vid behov kompletteras med ett psykologiskt eller medicinskt expertutlåtande eller en motsvarande social utredning.
— — — — —

31 a §
(Som i RP)

40 §

Hemlighållande och behandling av personuppgifter

— — — — —
Oberoende av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om sekretess har de som deltar i elevvårdsarbetet för en elev rätt att av varandra få och till varandra samt elevens lärare, *rektorn* och den myndighet som ansvarar för undervisningen och verksamheten enligt denna lag ge ut information som är nödvändig för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven.
— — — — —

(4 mom. som i RP)

42 §
(Som i RP)

Ikraftträdande
(Som i RP)

Helsingfors den 18 oktober 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Johanna Jurva /saf
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd

Annika Saarikko /cent
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /saml
Anu Urpalainen /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst
Ari Jalonen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää,
utskottsråd Harri Sintonen.